

Perplexity platformasining tadqiqot (Research) funksiyasidan samarali foydalanish

Perplexity AI platformasining **tadqiqot (Research) funksiyasi** o'qituvchi va talabalar uchun ilmiy izlanish jarayonini sezilarli darajada soddalashtiradi. Ushbu imkoniyat GPT-4o modeliga tayangan holda keng ma'lumot bazalarini real vaqt rejimida ko'zdan kechiradi, matn, rasm va jadvallarni tahlil qiladi hamda aniq manba havolalari bilan boyitilgan yakuniy xulosalar taqdim etadi. Bu funksiya o'qituvchilarga ilmiy-izlanish ishlarini tashkil etishda, maqola va referat tayyorlashda samarali yordam beradi.

Tadqiqot bo'limiga kirish va mavzuni aniqlash

Tadqiqot funksiyasidan foydalanish uchun, avvalo, Perplexity interfeysida ushbu bo'limni topishingiz kerak. Boshqaruv paneli (Dashboard) oynasining yuqori menyusidan **"Research"** bo'limini tanlang. Ochilgan sahifada **"Start Research"** yoki **"New Research"** tugmasini bosishingiz bilan tadqiqot uchun ajratilgan maxsus sahifa paydo bo'ladi. Bu sahifa mavzu bo'yicha izlanishni rejalashtirish, so'rovlarni ketma-ket kengaytirish va natijalarni qat'iy tartibda saqlash imkonini beruvchi intuitiv interfeysga ega.

Tadqiqot jarayoni, avvalo, muammoni to'g'ri aniqlashdan boshlanadi. **"Enter research topic..."** oynasiga aniq mavzu yoki savol bo'yicha chuqur tadqiqot so'rovini kiriting. Masalan, "Markaziy Osiyoda iqlim o'zgarishining qishloq xo'jaligiga ta'siri" deb yozishingiz mumkin. Qo'shimcha parametr sifatida "Include recent academic articles and statistics" kabi kalit iboralar orqali qidiruvni aniqlashtirish tavsiya etiladi. Enter tugmasini bosib, natijalarni kuting. Platforma darhol akademik jurnallar, BMT hisobotlari va so'nggi statistik ma'lumotlardan iborat manba to'plamini bildiradi. Har bir manbaning ishonchlilik darajasi va nashr sanasi ko'rsatiladi, bu esa foydalanuvchiga ma'lumotni tezda tekshirish va tanlash imkonini beradi.

Natijalarni tahlil qilish va manbalarni chuqur ko'rib chiqish

Perplexity javob tuzishda natijani uch asosiy bo‘limga ajratadi: **"Summary"** (qisqa xulosa), **"Key Points"** (muhim dalillar) hamda **"Sources"** (batafsil manbalar ro‘yxati). "Summary" bo‘limida mavzuning qisqa tavsifi berilsa, "Key Points" bo‘limi tadqiqotning asosiy faktlarini tartiblangan matn ko‘rinishida taqdim etadi.

"Sources" bo‘limida esa har bir da‘voni asoslovchi havolalar va bibliografik ta’riflardan iborat bo‘lib, ularni bir zumda ochib o‘qish, matndagi qiziqarli fikrlarni **"Highlight"** (yoritish) yordamida belgilash yoki **"Add note"** (izoh qo‘shish) tugmasini bosib, qisqa sharh yozish imkoni mavjud. Shu orqali o‘qituvchi o‘z izohlarini jamlab, keyinchalik talabalar yoki hamkasblar bilan baham ko‘rish uchun boy, individual fikrlar to‘plamini yaratadi. Manbalar tahlili bilan boyitilgan izlanish hujjati ta’minlanadi.

Tadqiqotni kengaytirish va natijalarni eksport qilish

Platformaning **"Follow-up"** imkoniyatlari tadqiqotni chuqurlashtirishda ayniqsa qulaydir. Foydalanuvchi dastlabki savolga javob olgach, shu mavzuni kengaytiruvchi ikkinchi yoki uchinchi so‘rovni "Follow-up question" maydoniga yozishi mumkin. Masalan, fotosintez haqida umumiy javobdan keyin "Fotosintez tezligiga ta’sir qiluvchi omillarni eksperimental tarzda qanday o‘lchash mumkin?" degan savol berilishi mumkin. Algoritm avvalgi javob kontekstini eslab, yangi savolni shu asosda sharhlaydi va har bir tajriba usuliga mos manbalar havolasini kiritadi. Shuningdek, "Filters" bo‘limidan nashr yilini cheklash (masalan, so‘nggi 1-yillik manbalarni tanlash), faqat hukumat yoki akademik saytlarni tanlash, hatto ma’lumot tilini o‘zgartirish ham mumkin. Bu funksiya mavzudagi bo‘shliqlarni to‘ldirish va maxsus so‘rovlar asosida aniq ma’lumot olish imkonini beradi.

Natijalarni eksport qilish jarayoni bir necha soniya davom etadi. Sahifaning yuqori o‘ng burchagidagi **"Save"** tugmasini bosing. **"Export"** bo‘limida PDF yoki DOCX (Word hujjati) formatini tanlab, tayyor hisobotni kompyuterga yuklab olasiz. Fayl izlanish tartibiga sodiq holda sarlavha, xulosa, dalillar va to‘liq bibliografiya bloklari bilan generatsiya qilinadi. Shu bilan birga, Perplexity yozma ishga tayyor Citation-BibTeX yoki Zotero uchun RIS faylini ham qo‘shib beradi, bu esa talabalar va tadqiqotchilar uchun bibliografiyani avtomatik tuzish jarayonini yanada yengillashtiradi. Kollektiv ish formatida platformaning **"Collections"**

xususiyati alohida ahamiyatga ega bo'lib, bir mavzuga oid barcha izlanishlar, izohlar va xulosalar bitta elektron papkada to'planadi hamda havola orqali hamkasblarga yuborish va ularning qo'shimcha fikrlarini real vaqtda ko'rish mumkin.

Foydali tavsiyalar va yakuniy xulosa

Perplexity yordamida samarali ishlash uchun avvalo so'rovni iloji boricha **aniq va to'laqonli shaklda ifodalash** lozim. Ixtisoslashgan atamalar va kerakli statistik ko'rsatkichlarni kiritish modelni ortiqcha taxminlardan cheklaydi va natijani to'g'ri yo'naltiradi. Keyin, topilgan manbalarni nafaqat o'qib, balki ularning metodologiyasiga e'tibor qaratish tavsiya etiladi: namunaviy hajm, tadqiqot usuli va nashr qilingan jurnalda "peer-review" (ilmiy taqriz) bo'lgan-bo'lmaganini tekshirish zarur. Har bir manbaga qisqa, lekin mazmunli izoh qoldirish keyingi bosqichda ma'lumotni tez eslab olishga va o'quv materialiga tatbiq etishga yordam beradi.

Tavsiyalar:

- **Aniq mavzu:** So'rovni noaniq qoldirmang, aniq savol yozing.
- **Manbalarni baholash:** Faqat ishonchli akademik va hukumat saytlarini tanlang.
- **Izoh qo'shish:** Har bir manba uchun qisqa sharh va muhim faktlarni yoritishni unutmang.
- **Saqlash va eksport:** Hujjatni dars ishlanmalariga mos formatda saqlang.

Natijada, Perplexity platformasining tadqiqot funksiyasi zamonaviy ta'limda ilmiy yondashuvni tezlashtirib, o'qituvchi va talabalarning analitik salohiyatini kengaytiradi. Uning avtomatik bibliografiya tuzish, interaktiv izoh qo'shish va real vaqt yangilanishi kabi imkoniyatlari referat, maqola yoki loyihaviy hisobot tayyorlayotgan har bir foydalanuvchiga ma'lumotni chuqur, lekin qisqa vaqt ichida singdirishga yordam beradi. Shu bois Perplexity bugungi kunda raqamli izlanish vositalari orasida o'zining aniq xulosalari, ishonchli manbalari va qulay interfeysi bilan ajralib turadi hamda pedagogik jarayonni sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqadigan muhim raqamli hamrohga aylanadi.